

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ПЕРША ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: вибіркова Форма контролю: залік

Освітній ступінь: бакалавр

Для спеціальності(-тей): для всіх спеціальностей

Обмеження для вибору: відсутні

Кількість кредитів (годин): 4 (денна форма: год.: 20 - лекції; 28 – семінарські, 72 - самостійна робота; заочна форма: год.: 6 - лекції; 6 – семінарські, 108 - самостійна робота)

Мова викладання: українська

Презентаційні матеріали: -

2. Інформація про викладача (викладачів)

ПІБ: Прокоф'єва Людмила Олександрівна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: викладач

Кафедра: кафедра загальної та практичної психології

Робочій e-mail: prokofieva@idguonline.net

Години консультацій на кафедрі: п'ятниця 15:00 – 16:20

3. Цілі дисципліни та результати навчання

Предмет дисципліни є методи та техніки першої психологічної допомоги.

Мета дисципліни полягає у розвитку у студентів навичок комплексного використання основних методів та технік надання першої психологічної допомоги людям у кризових ситуаціях.

Студенти, що опанують навчальну дисципліну «Перша психологічна допомога» зрозуміють:

- категоріально-понятійний апарат психології;
- природу поведінки, діяльності та вчинків;
- основні принципи, завдання та поняття ППД;
- особливості організації та надання психологічної допомоги (індивідуальної та групової);
- основи самопомоги;
- технології надання психологічної допомоги клієнтам в кризових ситуаціях;
- алгоритм технології роботи з негативними станами / спогадами різного ступеня складності.

В процесі вивчення курсу студенти можуть оволодіти такими **уміннями й навичками**:

- аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання;
- пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання;
- формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника;
- складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника;
- взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності;
- вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії;
- діагностувати кризові стани особистості та надавати психологічну допомогу в кризових ситуаціях.

4. Зміст дисципліни

Тема 1. Історичний контекст надання першої психологічної допомоги

Тема 2. Основні принципи, завдання та поняття ППД

Тема 3. Модель RAPID (Рефлексивне слухання, Оцінка потреб, Пріоритетність, Втручання та Диспозиція).

Тема 4. Специфіка надання першої психологічної самопомоги

Тема 5. П'ять кроків першої психологічної допомоги «5В» («Впізнати — Визнати — Відреагувати — Відскерувати — Відстежити»)

Тема 6. Протоколи надання першої психологічної допомоги військовослужбовцям Національної гвардії України в екстремальних умовах діяльності

Тема 7. Екстрена психологічна допомога при гострому стресовому стані

Тема 8. Алгоритм технології роботи з негативними станами / спогадами різного ступеня складності

5. Політика курсу

Відвідування навчальних занять Згідно з «**Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ**» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Академічна доброчесність. Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «**Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ІДГУ**». Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки. Використання технологій штучного інтелекту Навчальна дисципліна не передбачає використання здобувачами генеративних моделей штучного інтелекту. Генерація тексту для виконання індивідуальних занять або підготовки до семінарських занять буде кваліфікуватися як порушення академічної доброчесності.

6. Контрольні заходи та критерії оцінювання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю. Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях та результати самостійної роботи. Шкала оцінювання та нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ».

Форма проміжного контролю – модульна контрольна робота

Форма підсумкового контролю – залік.

Схема формування підсумкової оцінки

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях, участі у роботі на лабораторних заняттях, виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання МКР
Мінімальний рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

Шкала переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в оцінку за традиційною шкалою

Сума балів	Оцінка за національною шкалою
90-100	зараховано
89-70	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	не зараховано (повторний курс)

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінювання під час аудиторних занять враховує активність студентів на занятті, рівень розуміння матеріалу та використання його при розв'язанні практичних завдань, грамотна побудова усних відповідей та якість оформлення письмових відповідей, презентацій чи інших видів завдань.

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Студент вільно володіє матеріалом, ґрунтовно та всебічно розкриває зміст питання із використанням наукових термінів; викладає самостійно, вільно, аргументовано, проявляє нешаблонність мислення; висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів.
4 бали	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом; розкриває теоретичні відомості з питань дисципліни; знає основні теоретичні положення з питань курсу. Однак, допускає незначні огріхи при відповіді на питання чи прослідковується деяка неповнота відповіді, скутість у висловленій думці, або не демонструє здатність висловлювати та аргументувати своє ставлення до альтернативних поглядів на питання.
3 бали	Студент володіє мінімальним понятійним і фактичним апаратом; розкриває зміст питання поверхово, фрагментарно, непослідовно, пояснення термінів неповні або не науковому рівні; не демонструє здатність до глибокого аналізу, використання обов'язковою літературою, не може повністю розкрити сутність окремих технологій, навести власні приклади.
2 бали	Студент володіє базовим понятійним і фактичним апаратом, розкриває зміст питання, але поверхово та обмежено, є неточності або огріхи у відповідях, відсутня аргументація або вона слабко розвинена. Демонструє обмежену здатність висловлювати власні думки та робити висновки. Завдання для самостійної роботи не виконані.
1 бал	Студент демонструє мінімальне володіння понятійним і фактичним апаратом. Розкриття змісту питання фрагментарне та поверхове. Допускає велику кількість неточностей та помилок у відповідях, аргументація відсутня. Не виявляє здатності до глибокого аналізу чи критичного мислення.

0 балів	Відсутній на занятті без поважних причин
----------------	--

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи

Самостійна робота оцінюється за такими критеріями: рівень опанування темою, ступінь орієнтації в опрацьованому матеріалі, самостійність, активність, зацікавленість студента в обговоренні питань для самостійного вивчення.

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Самостійна робота виконана у повному обсязі та своєчасно, викладено логічно, з узагальненням і висновками, додано творчий підхід до завдання, візуалізація матеріалу; під час виконання використано сучасна література, наведено власні приклади; якість оформлення роботи відповідає нормам. При захисті завдання демонструє володіння матеріалом.
4 бали	Самостійна робота виконана у повному обсязі та своєчасно, викладено логічно, наведено приклади, але відсутні висновки, творчий підхід до розв'язання завдання, не використана сучасна література; якість оформлення роботи відповідає нормам з окремими недоліками. При захисті завдання демонструє володіння матеріалом.
3 бали	Студент виконав самостійну роботу, однак її результати не в повному обсязі або несвоєчасно, під час її виконання не використав сучасну літературу, не навів приклади, оформлення роботи має недоліки, не відповідає встановленим вимогам. При захисті завдання не може пояснити більшу частину представленої інформації
2 бали	Студент виконав самостійну роботу з мінімальним рівнем розкриття суті завдання, не в повному обсязі та несвоєчасно. Якість оформлення роботи має серйозні недоліки. Під час захисту завдання не може пояснити представленої інформації.
1 бал	Студент виконав самостійну роботу, однак повністю не орієнтується у ньому. Під час захисту завдання не може пояснити представленої інформації.
0 балів	Самостійну роботу не виконано.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота проводиться у письмовій формі та включає два теоретичних питання, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння теоретичним матеріалом, вміння застосовувати отримані знання у практичній діяльності.

Оцінка	Критерії оцінювання
5	Під час відповіді на питання МКР студент продемонстрував володіння навчальним матеріалом в повному обсязі, вільно, самостійно та аргументовано виклав матеріал, правильно зробив висновки, додав власну оцінку поставленому запитанню, правильні приклади
4	Під час відповіді на питання МКР студент продемонстрував володіння навчальним матеріалом в повному обсязі, самостійно та аргументовано виклав матеріал, правильні приклади, однак не зробив висновки, не додав власну оцінку поставленому запитанню
3	Під час відповіді на питання МКР студент продемонстрував фрагментарне розуміння матеріалу, не зробив висновки. Приклади практичної реалізації шаблонні.
2	На питання МКР студент подав відповідь без розуміння суті питання.
1	На питання МКР студент подав відповідь, яка є перефразуванням поданого питання
0	Не відповів на питання

7. Основна література та інформаційні ресурси

1. Керівництво з надання першої психологічної допомоги. Головні редактори: Louise Vinther-Larsen (Луїза Вінтер-Ларсен) та Nana Wiedemann (Нана Відеманн). Психосоціальний центр. Копенгаген, Данія. 2018. 104 с.
2. Комісія УГКЦ у справах душпастирства охорони здоров'я. Перша психологічна допомога. – Львів: Друкарські куншти, 2015. – 184 с.

3. Лист МОН України Про методичні рекомендації «Перша психологічна допомога. Алгоритм дій». URL: <https://mon.gov.ua/ua/nra/prometodichni-rekomendaciyi-persha-psihologichna-dopomoga-algoritm-dij>
4. Методичні рекомендації щодо надання першої психологічної допомоги сім'ям з дітьми, дітям, які перебувають/перебували у зоні збройного конфлікту / Підготовлено в межах виконання Проекту «Підтримка реформи соціального сектору в Україні», який впроваджується Програмою розвитку ООН в Україні. Думки, під загальною редакцією Іванової О.Л., упорядників: д. мед. н. Пінчук І.Я., д.мед.н. проф. Хаустової О.О., к.психолог.н. Степанової Н.М., Чайки А.В., Пінчук А.О. <https://dsznzoda.gov.ua/sites/default/files/loadfiles/ATO/methodic.pdf>
5. Перша психологічна допомога : посібник для тренера / [уклад. : Гірник А. М., Чернобровкіна В. А.] ; Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія", Мальтійська служба порятунку. - Київ : Пульсари, 2017. - 91 с. <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2774225e-e433-499e-91af-8b6321d6bf07/content>
6. Перша психологічна допомога / Посібник для членів загону швидкого реагування Товариства Червоного Хреста України м. Київ, 2017
7. Перша психологічна допомога: Посібник для працівників на місцях <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44615/9786176150787-ukr.pdf;jsessionid=1EC05372274A6F3E2AB89E069889F014?sequence=72>
8. Перша психологічна допомога: посібник для тренера Гірник, Андрій; Чернобровкіна, Віра / http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12075/Persha_psykholohichna_dopomoha%20%20.pdf?sequence=1&isAllowed=y
9. Перша психологічна допомога у кризових станах <https://www.youtube.com/watch?v=a792bAxNm3E>
10. Протоколи надання першої психологічної допомоги військовослужбовцям Національної гвардії України в екстремальних умовах діяльності [Текст]: посібник / О.С. Колесніченко, Я.В. Мацегора, І.І. Приходько / За заг. ред. проф. І.І. Приходька. – Х. : НА НГУ, 2018. – 40 с.
11. Ресурсне відновлення: наповнення ресурсами та ресурсними станами <https://www.youtube.com/watch?v=hrvMrx0pgk&list=PLpy79JQp4A56ybiKtcWxG64B8UPq3ov3f&index=4>

Затверджено на засіданні кафедри загальної та практичної психології від «15» січня 2024 р., протокол № 8